

STORMVLOEDKERING

Nederlandse waterbedrijven winnen opdrachten in New York

Ingenieurs en architecten werken mee aan bescherming stad tegen natuurrampen

Gerben van der Marel
New York

Nederlandse bedrijven waaronder ingenieursbureaus Arcadis en HaskoningDHV en de architecten van Rem Koolhaas' OMA hebben opdrachten binnengehaald voor de bescherming van New York tegen natuurrampen. Maandag zijn zes winnende projecten bekendgemaakt uit de competitie 'Rebuild by Design'. Voor het realiseren van de eerste fases heeft president Barack Obama bijna een miljard dollar vrijgemaakt.

De investering is een reactie op de orkaan Sandy, die in 2012 grote verwoestingen aanrichtte in het noordoosten van de VS.

Bij een presentatie in New York waren maandag behalve minister Shaun Donovan van volkshuisvesting ook burgemeester Bill de Blasio, gouverneur Andrew Cuomo en senator Chuck Schumer aanwezig. 'De plannen zijn van een stoutmoedigheid die wij hier kunnen waarderen', zegt De Blasio. 'We zullen over vier à vijf jaar de resultaten zien.'

Voor de eerste fase uit het meest toonaangevende project waaraan de burgemeester refereerde is \$ 325 mln beschikbaar gesteld. Het zogeheten BIG Team pakt de bescherming van Lower Manhattan en Wall Street aan. Het wordt geleid door de Deense architect Bjarke Ingels. Uit Nederland doen ingenieursbureau Arcadis en One Architecture mee.

Het gaat om een in het landschap geïntegreerde waterkering. Als onderdeel van het plan moeten ook tienduizenden betaalbare woningen worden gerealiseerd. 'Er komen zelfs huizen op palen', zegt gouverneur Cuomo.

Edgar Westerhof, directeur van Arcadis in New York: 'Het is absoluut een substantiële opdracht. Na Sandy kregen met Arcadis al voor tientallen miljoenen dollars werk binnen. Ik verwacht dat daar in 2014 en 2015 een vergelijkbaar bedrag bijkomt met dit project. Het laat zien dat we als Nederland het verschil kunnen maken.'

Directeur Matthijs Bouw van One Architecture: 'Samenwerking is de toegevoegde waarde die wij als Europeanen hebben voor Amerika. Soms klikken dingen, en dat was hier het geval.' Bouw zegt dat voor One's tot nu toe uitgewerkte plan veel meer nodig is: één miljard dollar. Als de door hen ontworpen U-vormige waterkering wordt gebouwd rond het gehele onderste deel van Manhattan gaat het zelfs om 'drie à vier miljard dollar'.

Het Nederlandse bedrijfsleven en de Nederlandse overheid zien met de orders een intensieve lobby voor werk bij de wederopbouw na Sandy in oktober 2012 beloond. Nederland vaardigde topambtenaar Henk Ovink fulltime af naar Washington om minister Donovan te adviseren.

Ovink kwam met het nu bewierookte idee om een competitie te starten onder ingenieursbedrijven, architecten en universiteiten. Voor de competitie kwamen de tien finalisten (van de 148 inzenders) met eilanden buiten de kust, een corridor rond Manhattan en multifunctionele Hollandse dijken.

'De innovaties staan dankzij het integrale karakter niet alleen model voor de Nederlandse benadering', zegt Ovink in een reactie op de bekendmaking. 'Ze voegen daar ook heel veel aan toe. Veel van wat is bedacht heeft de kwaliteit om op andere plekken te worden toegepast.' Donovan beaamt dat: 'President Obama is er heel enthousiast over.' Ovink kon er in New York niet bij zijn maar hij werd net als de Nederlandse regering bedankt door de gezagsdragers.

In veel teams zit een stevige Nederlandse vertegenwoordiging.

Plannen voor een in het landschap geïntegreerde bescherming van Manhattan tegen hoogwater.

FOTO: ONE ARCHITECTURE

Voor het uitrollen van een plan voor duurzaam waterbeheer en wederopbouw van de zwaar getroffen steden Hoboken, Weehawken en Jersey City werken architectenbureau OMA en HaskoningDHV samen. Ze krijgen \$ 250 mln.

Een plan van een team met de Amerikaanse universiteit MIT en de Nederlandse bureaus ZUS Architecten en Urbanisten kan met \$ 150 mln aan de slag. Ze transformeren het gebied Meadowlands in de staat New Jersey van een 'onveilig en vervuild industriegebied' naar een 'ecologisch en economisch hart'. Een plan met onder meer Deltares en TU Delft voor de verdediging van de kust van New Jersey tot Boston krijgt \$ 125 mln.

De pot met geld uit Washington is nu in totaal \$ 920 mln groot. Dat bedrag wordt naar verwachting komende tijd nog aangevuld met extra middelen van andere overheden en het bedrijfsleven. Het werk is nog niet klaar, waarschuwt Ovink. 'Het is zaak de ambities hoog te houden.'

Orkaan Sandy richtte in New York en omstreken een ravage aan met meer dan honderd doden en \$ 60 mrd aan schade. Nog altijd worden herstelwerkzaamheden verricht aan huizen en metro. Senator Schumer: 'We waren niet voorbereid op Sandy. Er zullen onvermijdelijk meer stormen komen. Maar de schade zal niet meer zo groot zijn.'

Governors Island

Van het tiental Nederlandse bedrijven en instellingen dat deelnam aan de competitie won West 8 niet. Maar dit Rotterdamse landschapsarchitectenbureau haalde al in 2007 een prominente opdracht binnen

met het opknappen van Governors Island, waarmee \$ 75 mln van de stad New York is gemoeid. Afgelopen week is een eerste park geopend voor het publiek. In de volgende fase worden heuvels van tientallen me-

ters hoog aangelegd met gerecycled materiaal. Dat moet volgend jaar klaar zijn. Architectuurcriticus Justin Davidson noemde het project vorige maand 'een van de nieuwe juwelen van New York'.